

Wydano na zlecenie:
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
ul. Piastowska 14
45-082 Opole
www.opolskie.pl
www.ksow.pl
www.vistopolskie.pl

ISBN: 978-83-60455-59-3

www.opolskie.pl

Teksty:
Opolmedia Agnieszka Malik, biuro@opolmedia.pl, tel. 602 73 14 55
Zdjęcia:
Agnieszka Malik, Ewa Malik, Henryk Mielcarz, archiwum
Współpraca:
Janusz Wójcik, Bartosz Ostrowski, Kamila Wróbel
Wydawca:
Zakład Poligraficzny Sindruk, ul. Obr. Stalingradu 66,
45-565 Opole, www.sindruk.pl, e-mail: biuro@sindruk.pl

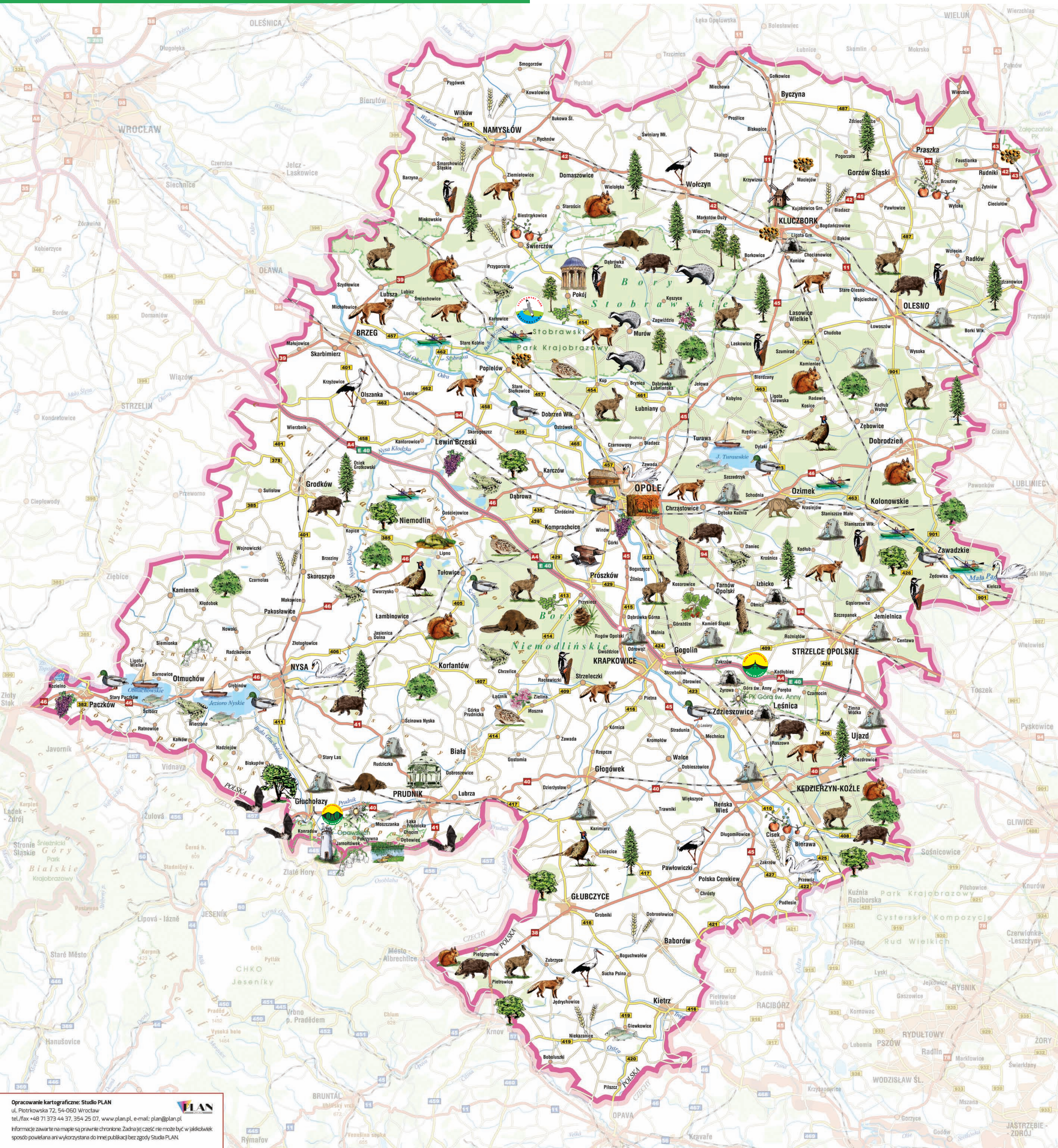
Śląsk Opolski • Das Oppelner Schlesien • Opole Silesia

Przyroda
Nature
Natur

Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu III Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 Instytucja Zarządzająca PROW na lata 2007 – 2013: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Publikacja opracowana na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego

Opracowanie kartograficzne: Studio PLAN
ul. Piotrkowska 72, 54-060 Wrocław
tel./fax +48 71 373 44 37, 354 25 07, www.plan.pl, e-mail: plan@plan.pl
Informacje zawarte na mapie są prawnie chronione. Żadna jej część nie może być w jakikolwiek sposób powielana ani wykorzystana do innej publikacji bez zgody Studia PLAN.

Parki krajobrazowe ♦ Landscape parks ♦ Landschaftsparks

								
Park Krajobrazowy Góra Św. Anny Park Krajobrazowy Góra Św. Anny jest zróżnicowany geologicznie. Znajdują się tu osady z karbonu, największa w Polsce bryła jaspisu, liczne jaskinie oraz pozostałości po dwóch wulkanach sprzed 27 mln lat. Na terenie tym występują kopalnie eksploatowane przez człowieka, ślad obecności zabytków techniki górniczej. W skalnych wyłomach mieszają nietoperze. Najcenniejsze przyrodniczo obszary lasne objęto ochroną rezerwatów, utworzono rezerwat geologiczny i florystyczny. Górę Św. Anny – kompozowany krajobraz kulturowo-przyrodniczy uznano za pomnik historii.	St. Anne's Mountain Landscape Park St. Anne's Mountain Landscape Park is geologically diversified. There are deposits from the Carboniferous, the biggest in Poland lump of jasper, numerous caves and remains of two volcanoes dating back 27 million years. In this area are extracted by man can be found, therefore mining technique monuments are present here. Bats live in the rock holes. Forest areas of greatest natural value are protected; flora and geological reserves are created. St. Anne's Mountain – a landscape combining cultural and natural elements – was acknowledged as a monument of history.	Der Landschaftspark Sankt Annaberg Der Landschaftspark Sankt Annaberg ist geologisch differenciert. Hier befinden sich Karbonablagerungen, der größte in Polen Jaspisblock, zahlreiche Höhlen und Überreste von zwei Vulkanen, die es hier vor 27 Mio. Jahren gab. Auf diesem Gebiet gibt es Rohstoffe, die von Menschen gefordert wurden, von daher gibt es hier auch Denkmäler der Bergbautechnik. In den Felsenbrechen leben Fledermäuse. Die wertvollsten Wälder stehen unter Schutz, es gibt hier ein geologisches und ein forstisches Naturschutzgebiet. Der Sankt Annaberg, eine Landschaftskomposition aus Kultur und Natur, gilt als historisches Denkmal.	Park Krajobrazowy Góry Opawskie Park Krajobrazowy Gór Opawskich stanowi jedną z piękniejszych części Sudetów. Na najwyższym szczycie zwanym Biskupą Kopą (889 m n.p.m.) znajduje się wieża widokowa, a nie-daleko schronisko z XIX w. Na terenie parku spotkać można 23 gatunki roślin chronionych. W pokopaianych sztolniach naliczono 8 gatunków nietoperzy. Rzadkie okazy roślin porastają brzozy i rzek i potoków, tworzących kaskady i wodospady. Prawie 80 procent powierzchni parku zajmują lasy, które są siedliskiem dla wielu gatunków zwierząt.	Opawskie Mountains Landscape Park Opawskie Mountains Landscape Park is one of the most beautiful parts of the Sudetes. On the highest hill, called the Bishop's Hill (889 m above the sea level) there is an observation tower, and not far from here, a 19th century mountain hotel. One can meet 23 species of protected plants in the Park. 8 species of bats were observed around drifts which survived the mines. Rare plant species grow on the river and stream banks, forming cascades and waterfalls. Almost 80 per cent of the park area is covered with forests, which are inhabited by numerous animal species.	Stobrawski Park Krajobrazowy Stobrawski Park Krajobrazowy o powierzchni ponad 52 ha zaliczany jest do największych w Polsce. Atrakcją są cztery rezerwy przyrody, 49 gatunków roślin i 250 zwierząt, objętych ochroną. 13 gatunków roślin znajduje się na „Liscie roślin zagrożonych w Polsce”. Najcenniejsze okazy przyrodnicze znajdują się w dorzeczach rzek. Liczne stawy i sieć kanałów są czołą dla dzikiej zwierzny i ptactwa. Największą powierzchnię zajmują bory sosnowe. Dla turystów wytyczono 14 szlaków przyrodniczych, które prowadzą do najpiękniejszych miejsc krajobrazowych.	Stobrawa Landscape Park Stobrawa Landscape Park, with the area of over 52 ha is one of the largest parks in Poland. Its attractions include four nature reserves with 49 protected species of plants and 250 animals. 13 species of plants are on "The list of endangered plants in Poland". The most valuable nature exhibits are in river basins. Numerous ponds and a channel network are a sanctuary of wild birds and animals. Pine forest cover the widest area. 14 nature paths leading to the most picturesque landscape sites were marked out for tourists.	Der Landschaftspark Stoberau Mit der Fläche von über 52 ha zählt der Landschaftspark Stoberau zu den größten in Polen. Eine Attraktion stellen vier Naturschutzgebiete, rund 49 Pflanzenarten und 250 unter Schutz stehende Tiergattungen dar. Dreizehn Pflanzenarten stehen auf der „Liste durch Aussterben bedrohter Pflanzen in Polen“. Die größten Naturschätze sind in den Einzugsgebieten der Flüsse zu finden. Zahlreiche Teiche und vernetzte Kanäle bilden günstige Lebensräume für die Wildnis und für Vögel. Die meiste Fläche entfällt auf Kiefernwälder. Für Touristen wurden 14 Naturpfade angelegt, die zu den schönsten Aussichtspunkten auf die hiesige Landschaft führen.	

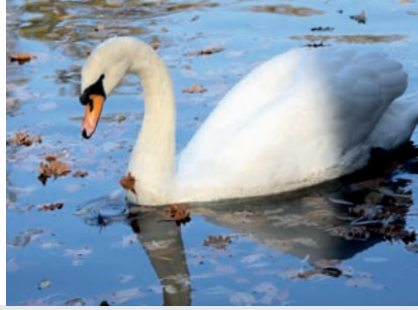
Parki ♦ Parks ♦ Parkanlagen

							
Lipno Zespół parkowy należy do najpiękniejszych na Opolszczyźnie. Warto zatrzymać się przy arboretum, legendarnym głazie, stawie Zofi, unczyisku zwanym „Piekielem”, chatce pustelnika czy żródku „Fryderyk”.	Opole Park na wyspie Bolko to rozległy kompleks zieleni. Stawy, kanały, starodrzewie, łaki, ogród zoologiczny, przystań kajakowa, ścieżki spacerowe czy rowerowe są idealnym miejscem odpoczynku opolan.	Pokój Po zespołe pałacowym pozostał 173 ha zabytkowy park z unikalną roślinnością i fauną. Na 79 ha roztągają się stawy. W czasie spacerów czy rowerowe są idealnym miejscem odpoczynku rurny na wyspie.	Prudnik Zabytkowy park miejski ze 100-letnimi drzewami rozciąga się na obszarze 11,5 ha. W 1880 r. założyło go Towarzystwo Upiększania Miasta. Chłuba prudinaczn są: żródełko, altana z 1887 r. i posąg Diany.	Głucholązy 32,5 ha rezerwat „Bukowa góra” znajduje się w Głucholazach. Malowniczy szlak przyrodniczy wytyczono przez stary, ciemny las bukowy, położony na wzniesieniu o wysokości 336 m.n.p.m.	Góra Św. Anny Rezerwat geologiczny usytuowany jest w dawnym kamieniołomie, w którym słupy bazaltowe sięgają 30 m, a piaskowice pochodzą z epoki kredy. Przez rezerwat biegnie ścieżka edukacyjna.	Kamień Śląski Rezerwat przyrody „Kamień Śląski” to jedno z bardziej urokliwych miejsc na Opolszczyźnie. Liczne ścieżki edukacyjne prowadzą przez las mieszany, w którym najcenniejsze są stanowiska jarząbów brzołki.	Przysieć Rezerwat przyrody „Przysieć” powstał w 1958 r. na terenie gminy Prószków. Do cennych gatunków należą modrzew sudecki. Niedaleko znajduje się rezerwat „Staw Nowokuznicki” o powierzchni 20 ha.
Lipno The park complex belongs to the most impressive in the Opole region. It is worth stopping by arboretum, legendary rock, Zofia pond, wilderness called "Piekielek", hermit's hut, or stream "Fryderyk".	Opole The park on Bolko island is a vast green complex. Ponds, channels, ancient forest, meadows, zoological garden, canoe landing stage, walking paths or bicycle lanes are an excellent place for rest for residents of Opole.	Pokój A historic park with the area of 173 ha, as well as unique flora and fauna are the remains of a palace complex. The ponds stretch over 79 ha of the area. During a walk, we recommend visiting the sculpture of a sleeping lion or picturesque ruins on the island.	Prudnik A historic municipal park with 100-year-old trees has the area of 11.5 ha. In 1880 it was established by Prudnik Society of Town Improvement. Inhabitants of Prudnik are proud of: a stream, a summer house of 1887 and a statue of Diana.	Głucholązy In Głucholazy there is a 32.5 hectare nature reserve "Bukowa Góra". A picturesque natural route was marked out through an old, thorny, beech forest, located on a hill 336 m above the sea level.	St. Anne's Mountain A geological reserve is situated in the former quarry, where basaltic columns reach 30 m, and sandstone comes from the Cretaceous period. An educational track runs through the reserve.	Kamień Śląski Nature reserve "Kamień Śląski" is one of the most charming places in the Opole County. Numerous educational trails lead through a mixed forest, where wild service tree (<i>serbus terminalis</i>) areas are the most valuable.	Przysieć Nature reserve "Przysieć" was formed in 1958 in the area of Prószków commune. Its valuable species include larch sudetica. "Nowokuznicki Pond" nature reserve, with the area of 20 ha, is nearby.
Lipno Die Parkanlage gehört zu den schönsten im Oppelner Land. Es lohnt sich, am Arboretum sowie am sagenhaften Felsblock, dem Teich von Sophie, der Enklade „Piekielek“, der Einsiedelei oder der Quelle „Fryderyk“ länger stehen bleiben.	Opole Die Parkanlage auf der Insel Bolko ist eine großflächige grüne Ecke. Viele Teichen, Kanäle, alte Bäume, Wiesen, der Zoo, die Kanuangelstelle, Wander- und Radwege bilden eine traumhafte Erholungsstätte der Einwohner.	Pokój An der Schlossanlage gibt es einen 173 ha großen Schlosspark mit seltener Flora und Fauna. 79 ha entfallen auf Teiche. Sehenswert bei einem Spaziergang sind die Skulptur des schlafenden Löwen oder die malerische Ruine auf der Insel.	Prudnik Ein alter Stadtpark mit 100-jährigen Bäumen erstreckt sich auf der Fläche von 11,5 ha. Er wurde 1880 durch die Gesellschaft der Stadtpflege angelegt. Der Stolz der Einwohner sind: die Quelle, das Gartenhäuschen von 1887 und das Standbild von Diana.	Głucholązy Das Schutzgebiet Buchenberg (Bukowa Góra) mit der Fläche von 32,5 ha befindet sich in Bat Ziegenhals. Dieser malerische Weg, abgesteckt von einem alten, dornigen Buchenwald, liegt auf einer Erhebung von 336 m ü.d.M.	Sankt Annaberg Das Naturschutzgebiet Buchenberg (Bukowa Góra) mit der Fläche von 32,5 ha befindet sich in Bat Ziegenhals. Dieser malerische Weg, abgesteckt von einem alten, dornigen Buchenwald, liegt auf einer Erhebung von 336 m ü.d.M.	Kamień Śląski Das Naturschutzgebiet „Groß Stein“ („Kamień Śląski“) ist eins der attraktiven Orte im Oppelner Land. Zahlreiche Lehrpfade führen durch den Mischwald mit den wertvollen Standorten von Eisbeere.	Przysieć Das Naturschutzgebiet „Przysieć“ wurde 1958 in der Gemeinde Proskau (Prószków) gebildet. Zu einer seltenen Art gehört die Sudetenlärche. In der Nähe kann man das Schutzgebiet „Staw Nowokuznicki“ mit der Fläche von 20 ha besuchen.

Atrakcje wodne ♦ Water attractions ♦ Wasserattraktionen

							
Odra Rzeka jest symbolem Opolszczyzny. Jeden z jej ciekawychch odcinków przepływa przez Kędzierzyn-Kozle. Zlokalizowana jest tam przystań rzeczna Marina Lasoń, Kanał Kłodnicki, Gliwicki i liczne śluzy oraz jazy.	Jezioro Nyskie Akwien reletenowy o powierzchni 2077 ha jest rajem dla wędkarzy i wielbicieli sportów wodnych. Złowić można w nim szczupaka, sandacza czy lesca. Wokół jeziora dla rowerzystów wytyczono liczne trasy.	Jezioro Otmuchowskie Jezioro Otmuchowskie obszca 29 ha rezerwat przyrody z cennymi brzoziami i ębami. Na jego brzegach znajdują się siedliska czapli szarych. Wokół akwenu wytyczono liczne ścieżki rowerowe.	Jeziora Turawskie Zespół Jezior Turawskich to centrum rekreacji wodnych i baza wypoczynkowa, przyciągająca miłośników żeglownia. Największy zbiornik to Jezioro Srebrne i Małe – dawne wyrobisko, z których wydobywano piasek. Na północ od Turawy okolone lasami znajduje się Jezioro Srebrne i pobliskie mniejsze stawy, tw. Kacze Doły.	Jezioro Turawskie Zespół Jezior Turawskich to centrum rekreacji wodnych i baza wypoczynkowa, przyciągająca miłośników żeglownia. Największy zbiornik to Jezioro Srebrne i Małe – dawne wyrobisko, z których wydobywano piasek. Na północ od Turawy okolone lasami znajduje się Jezioro Srebrne i pobliskie mniejsze stawy, tw. Kacze Doły.	Cudowne źródła Niekotrym źródłom na Opolszczyźnie przypisywara jest cudowna moc. Wśród nich znajduje się „Siedem Źródeł” w Oleśnie, „Słudziorka” w Dąbrowie Lubniańska i „Friedrich” in Lipno.	Głucholązy Źródło „Zegralce” znajduje się przy szlaku miejskim w Głucholazach pomiędzy Stacją Białą a wyczącym mostem nad Białą Głucholską. Nazwę wywodzi od miejsca, w którym rodziny zegnały rekrutów.	Stobrawa Rzeka Stobrawa z licznymi dopływami tworzy miejsce, które idealnie nadaje się do zryków kajakowych czy kanadyjarni. Wytyczone trasy prowadzą przez krajobrazowo najpiękniejsze tereny dorzecza.
Odra The Oder River is a hallmark of the Opole region. One of its more interesting sections flows through Kędzierzyn-Kozle. Marina Lasoń harbour, Kłodnica and Gliwice canals, where numerous locks and dams are located.	Nyskie Lake A refetation basin, with the area of 2,077, is a paradise for anglers and water sport enthusiasts. One can catch a pike, a piekaperch or a bream there. Numerous routes have been marked out for cyclists around the lake.	Otmuchowskie Lake Otmuchowskie Lake is surrounded by a 29-hectare nature reserve with its valuable birches and oak trees. Its shores are a habitat for grey heron. Numerous bicycle lanes have been marked out around the basin.	Turawskie Lake Complex Turawskie Lake Complex is the centre of water recreation and holiday base, attracting many sailing enthusiasts. The biggest water reservoir is Turawskie Lake, called the Big One. Next to it are two smaller basins: Medium and Small Lakes – former excavation areas, where sand was extracted. To the north of Turawa, there is the Silver Lake, in the midst of forest, the so-called Ducks' Holes.	Turawskie Lake Complex Turawskie Lake Complex is the centre of water recreation and holiday base, attracting many sailing enthusiasts. The biggest water reservoir is Turawskie Lake, called the Big One. Next to it are two smaller basins: Medium and Small Lakes – former excavation areas, where sand was extracted. To the north of Turawa, there is the Silver Lake, in the midst of forest, the so-called Ducks' Holes.	Miraculous springs Some springs in the Opole countryside are believed to have miraculous powers. Among them are "Siedem Źródeł" in Oleśno, "Słudziorka" in Dąbrowka Lubniańska and "Frederick" in Lipno.	Głucholązy The source "Zegralec" is situated by the urban route in Głucholaz between the Bialka drive and the suspension bridge over Biala Głucholska. The name derives from the place where families said goodbye to recruits.	Stobrawa Stobrawa River with its many tributaries is a perfect place for canoeing or Canadian canoeing. Marked routes lead through the areas of the river basin with the most beautiful landscapes.
Odra Der Fluss ist das Wahrzeichen des Oppelner Landes. Eine der schönsten Abschnitte fließt durch Kędzierzyn-Koźle. Dort gibt es eine Anlegestelle, die Marina Lasoń, der Kłodnicki- und Gliwitzer Kanal sowie zahlreiche Schleusen und Stauanlagen.	Neisser-Stausee Mit der Fläche von rund 2077 ha ist er ein Paradies für Angler und Wassersportlans. Hier kann man Hechte, Zander und Barsch fangen. Rund um den See gibt es zahlreiche Rad- und Wanderwege.	Otmuchow-Stausee Der Komplex der Turawa-Seen ist mit einem 29 ha großen Naturschutzgebiet mit wertvollen Birken- und Eichenbäumen umringt. An seinen Rändern kann man Lebersäume von Graureihern antreffen. Rund um den See wurden zahlreiche Radwege abgesteckt.	Turawa-Stauseen Der Komplex der Turawa-Seen ist ein Wassersport- und Erholungszentrum, das die Segellans nach wie vor anzieht. Das größte Wasserreservoir ist der Turawa-Stausee, der auch Großer See genannt wird. Daneben gibt es kleinere Seen: der Mittlere und der Kleine. Es sind ehemalige, später gefüllte Sandgruben. Nördlich von Turawa gibt es den Srebrne See (Jezioro Srebrne) und kleinere Teiche, die so genannten Kacze Doły.	Turawa-Stauseen Der Komplex der Turawa-Seen ist ein Wassersport- und Erholungszentrum, das die Segellans nach wie vor anzieht. Das größte Wasserreservoir ist der Turawa-Stausee, der auch Großer See genannt wird. Daneben gibt es kleinere Seen: der Mittlere und der Kleine. Es sind ehemalige, später gefüllte Sandgruben. Nördlich von Turawa gibt es den Srebrne See (Jezioro Srebrne) und kleinere Teiche, die so genannten Kacze Doły.	Wunderquellen Es gibt Quellen in Oppelner Schlesien, von denen man glaubt, sie hätten eine Wunderkraft. Dazu gehören die „Siebenquellen“ in Oleśno, „Słudziorka“ in Dąbrowka Lubniańska und „Frederick“ in Lipno.	Głucholązy Die Quelle „Zegralec“ befindet sich am Stadweg in Głucholaz zwischen den Stollen Bialka und der Hängebrücke über Biala Głucholska. Sie wurde nach dem Ort benannt, an dem Familien von Rekruten Abschied nahmen.	Stobrawa Der Stober bildet mit mehreren Nebenflüssen einen idealen Standort für Paddel- oder Kanurouten. Diese sind abgesteckt und führen an den landschaftlich schönsten Orten des Einzugsgebiets.

Fauna ♦ Fauna ♦ Fauna

							
Saaki i ptaki Sarny czy dziki to symbole opolskich lasów. Do niedawna wymarfyimi gatunkami był bór i suset moregowy, ale dzięki akcji ratunkowej gatunku odbudowano ich populację. Suset występuje dziś w okolicy Kamienia Śląskiego, a bory w dolinie Widawy. W parkach i miejscach wiejskich i dziesięciu. Dzięki realizacji projektu „Drapieżna Buczyna” w regionie pojawiły się orły bielki. W okolicach Murowa występują borsuki.	Ptazy, gady i owady W Krasiejowie czy Myślinie można spotkać ropuchę paskówkę. Brzozi Budkowiczanki upodobano sobie 10 gatunków ważek, wśród których wyróżnia się husarz władcza, największy przedstawiciel gatunku w Europie. Do rzadkich zwierząt chronionych należy salamandra płamista czy pajęk tygryk paskowany, który żyje m.in. w Górach Opawskich. Rzadki chrząstak pasciczna dębowa występuje w Dolinie Małej Panwi.	Amphibians, reptiles and insects In Krasiejów or Myślin you may find Epidemata calamita. 10 species of dragonfly live on the banks of Budkowiczanka, among which Anax imperator stands out, the biggest representative of the specimen in Europe. Rare protected animals include European fire salamander (salamandra salamandra) or wasp spider (pajęk tygryk) which lives, among others, in Opawskie Mountains. Rare hermit beetle (cosmoderma asenaria) may be found in Mała Panew Valley.	Amphibien, Reptilien und Insekte In Krasiejów und Myślin kann man auf Kreuzkröten stoßen. An den Ufern des Baudendorfer Flößbachs (Budkowiczanka) fanden Gefallen rund 10 Libellenspezies, unter denen sich besonders die Grosse Königslibelle, die größte Vertreterin dieser Art in Europa, auszeichnet. Zu den seltenen unter Schutz stehenden Tieren gehören der Feuersalamander und die Wespenspinne, die u.a. in dem Oppagebirge vorkommt. Den nicht häufig anzutreffenden Eremiet (Juchtenkreb) gibt es dagegen im Tal der Malapane.	Drzewa Na terenie województwa opolskiego występują unikalne w skali Polski gatunki drzew. Należą do nich tulipanowice, rosnący w Krapkowicach koło pletani. W arboretum w Lipnie bezaubem u.a. m. młoząb japoński czy jodła kaukaska. W Paskowie warto przejść się aleją palanową z XIX w., zaliczając do najstarszych w Polsce. Oleńca Górą Św. Anny słynie z alei czereśniowych, a do wejścia pałacowego we Frąckowie prowadzi okazała aleja lipowa.	Trees In the region of Opole Province, there are unique species of trees which are very rare in Poland. Among them is a tulip tree which grows in Krapkowice, near the presbytery. In Lipno arboretum there is a delightful maidenhair tree (gingko biloba) or nordmann fir (abies nordmanniana). We recommend walking along the 19th century plane tree avenue in Paskowice, which is recognized as one of the oldest in Poland. The vicinity of St. Anne's Mountain is famous for sweet cherry avenues and an impressive linden tree avenue leads to the palace entrance in Frącków.	Rośliny Bogactwo opolskiej przyrody zachwyci niejednego zwawcę. W parku w Mosznej kwitną azalee i magnolie. Różneczniki podziwiać można w ogrodzie botanicznym w Zagwibzcu. Do rzadko spotykanych gatunków należy kotewka orzech wodny, porastająca Staw Nowokuznicki. Występuje też na stawach Stobrawskiego Parku Krajobrazowego. W Górach Opawskich roślinie chroniony dębiewiskł bezdrożowy czy lilia złotogłów.	Plants The nature abundance of Opole enraptures many travellers. In the park in Moszna azaleas and magnolias blossom, while in the botanic garden in Zagwibzcu one can admire rhododendrons. Rare species include water chestnut (Tapa natans) growing in Nowokuznicki Pond. It is also present in ponds of Stobrawski Landscape Park. In Opawskie Mountains protected stemless carline thistle (Carlina acaulis L.) and maragon lily (Lilium maragon L.) grow.
Mammals and birds Roe deer and boars are symbols of the forests of Opole. Not until recently, beaver and the European ground squirrel (Spermophilus citellus) were extinct, yet their population has been restored as a result of the environmental campaign. Today, the ground squirrel lives near Kamień Śląski, and beavers in Widawa valley. Squirrels and woodpeckers live in parks. Owing to the implementation of the project "Predatory Buczyna", white-tailed eagles appeared in the area. Badgers live in the vicinity of Murów.	Sägetiere und Vögel Oppelner Wälder sind ohne Rehen und Wildschweine nicht wegzudenken. Für ausgestorbene Tiere hielt man bis vor kurzem noch Biber und Schlichthiesel. Dank einem durchdachten Vorgehen wurde die Population wieder aufgebaut. Das Ziesel kommt heute bei Groß Stein (Kamień Śląski), das Biber dagegen im Widawa (Weide)-Tal vor. Die Parks sind von Eichhörnchen und Spechten besiedelt. Dank der Umsetzung eines Projekts erschien in der Region der Seadler. In der Nähe von Murów kommen Dachtse vor.	Krasiejów JuraPark na obszarze dawnego pokopalnego wyrobiska zajmuje obszar 40 ha. To unikalne miejsce w Polsce, na terenie którego znaleziono cmentarzysko zwierząt sprzed 225 mln lat. Odkrycie prezentowane jest w pawilonie paleontologicznym. Atrakcją kompleksu są: kino emocij 5D, ponad 200 modeli prehistorycznych stworów, park rozrywki, kąpielisko z plażą, oceanarium multimediale, muzeum i pomogi, dzięki któremu można odbyć podróż z czasu.	Krasiejów The JuraPark, with the area of 40 ha, is situated in the former mining excavation area. This is a unique place in Poland where a burial mound of animals dating back 225 million years was found. The discovery is presented in a paleontological pavilion. The attractions of the complex are: 5D emotion cinema, over 200 models of prehistoric monsters, amusement parks, a bathing beach, a multimedia oceanarium, a museum and a time travel train.	Caves The most remarkable Opole caves are situated in St. Anne's Mountain Landscape Park and in Opawskie Mountains. In the calcareous part of Chelm Mountain Range, there is the Chelm Cave considered one of the most interesting ones for geological reasons. In nearby limestone and dolomite quarry, there is a hidden 5 m long Otmicka Cave. Caves in Szczepanek are situated in an inactive quarry.	Bäume Auf dem Gebiet der Woiwodschaft Oppeln wachsen in Polen vereinzelt vorkommende Baumarten, wie z.B. ein Tulpenbaum in Krapkowice am Pfarrhaus. Im Arboretum in Lipno bezaubern uns u.a. der Ginkgo oder die Nordmann-Tanne. Empfehlenswert ist ein Spaziergang auf der Palanerallee in Pasków, die auf das 19. Jahrhundert zurückgeht und zu den ältesten in Polen gehört. Die Region des Sankt Annabergs ist für die Südkirschenallee bekannt und zum Schlosszugang in Frącków führt eine prachtielle Lindenallee.	Felsenhöhlen Die schönsten Felsenhöhlen gibt es in dem Landschaftspark St. Annaberg (Góra Św. Anny) und in dem Oppagebirge. In dem Kalksteinintell der Erhebung des Chelm befindet sich die Chelmer Höhle, die in geologischer Hinsicht den interessantesten angerechnet wird. In dem nahe gelegenen Steinbruch von Kalkstein und Dolomiten ist die Höhle Otmicka, 5 m lang, versteckt. In Szczepanek sind Höhlen in einem still gelegten Steinbruch zu finden.	Teiche Das schönste Teichensemble im Oppelner Land ist unweit von Carlsruhe (Pokój) und Niemodlin zu bewundern. Die Gewässer in Falmirowice beim Forsthaus machte sich der Eisvogel zum Habitat. Ein echtes Paradies für Vogelliebhaber, besonders in Bezug auf ihren Gesang, sind die Zuchtteiche Königshuld (Osowiec). Hier kann man nistende Schwäne und Enten beobachten. Die Region durchzieht „die Karpenroute“ (z.B. Gemeinde Murów).

Ciekawe miejsca ♦ Interesting places ♦ Interessante Orte

							
Dolina Małej Panwi Przez malowniczą dolinę przepływa Mała Panew, uznawana przez kajakarzy za najpiękniejszą rzekę Śląska Opolskiego. Wije się przez okoliczne lasy, przecinając ją mostki i piaszczyste łachy. Jej autem są liczne meandry, w których upodobały sobie siedliska boby oraz wydry. Na łąkach roi się od chronionych roślin, jak np. rzoski długolistnej czy bardzo rzadkiego w Polsce pływacza zachodniego.	Mała Panew Valley Mała Panew, which flows through a picturesque valley, is acknowledged by canoeists as the most beautiful river of the Silesia of Opole. It meanders through local woods and is cut by small bridges and sandbanks. The river's assets are numerous meanders where beavers and otters took a special liking to their habitat. Meadows blossom with protected plants, for example, Great sundew (drosera anglica) or bladderwort (utricularia australis), very rare in Poland.	Krasiejów JuraPark na obszarze dawnego pokopalnego wyrobiska zajmuje obszar 40 ha. To unikalne miejsce w Polsce, na terenie którego znaleziono cmentarzysko zwierząt sprzed 225 mln lat. Odkrycie prezentowane jest w pawilonie paleontologicznym. Atrakcją kompleksu są: kino emocij 5D, ponad 200 modeli prehistorycznych stworów, park rozrywki, kąpielisko z plażą, oceanarium multimediale, muzeum i pomogi, dzięki któremu można odbyć podróż z czasu.	Krasiejów The JuraPark, with the area of 40 ha, is situated in the former mining excavation area. This is a unique place in Poland where a burial mound of animals dating back 225 million years was found. The discovery is presented in a paleontological pavilion. The attractions of the complex are: 5D emotion cinema, over 200 models of prehistoric monsters, amusement parks, a bathing beach, a multimedia oceanarium, a museum and a time travel train.	Jaskinie Najciekawsze opolskie jaskinie usytuowane są w Parku Krajobrazowym Góra Św. Anny oraz Górach Opawskich. W części wapiennej Maszowy Chelmu znajduje się Jaskinia Chelmska, zaliczana do najatrakcyjniejszych pod względem geologicznym. W pobliskim kamieniołomie wapieni i dolomitów ukryta jest Jaskinia Otmicka o długości 5 m. W Szczepanku jaskinie znajdują się w nieczynnym kamieniołomie.	Caves The most remarkable Opole caves are situated in St. Anne's Mountain Landscape Park and in Opawskie Mountains. In the calcareous part of Chelm Mountain Range, there is the Chelm Cave considered one of the most interesting ones for geological reasons. In nearby limestone and dolomite quarry, there is a hidden 5 m long Otmicka Cave. Caves in Szczepanek are situated in an inactive quarry.	Stawy Jedne z piękniejszych kompleksów stawów na Opolszczyźnie znajdują się w okolicach Pokoju i Niemodlina. Akweny w Falmirowicach, znajdujące się koło leśniczówki, upodobał sobie żymoredek. Rajem dla miłośników przyrody, którzy chcą posłuchać odgłosów płasków, są stawy hodowlane Osowiec. Miłośnicy wodnego ptactwa chętnie podglądają gniazdownice labędzie i kaczki. Przez region przebiega „Ślask karpia” (np. gm. Murów).	Ponds One of the most beautiful pond complexes in the Opole region is located near Pokój and Niemodlin. Basins in Falmirowice, near a forester's lodge, are inhabited by the kingfisher. Osowiec breeding ponds are the paradise of nature lovers who enjoy the sounds of birds. Enthusiasts of water birds may admire nesting swans and ducks. "Carp Trail" leads through the region, (e.g. Murów commune).
Dolina Małej Panwi Przez malowniczą dolinę przepływa Mała Panew, uznawana przez kajakarzy za najpiękniejszą rzekę Śląska Opolskiego. Wije się przez okoliczne lasy, przecinając ją mostki i piaszczyste łachy. Jej autem są liczne meandry, w których upodobały sobie siedliska boby oraz wydry. Na łąkach roi się od chronionych roślin, jak np. rzoski długolistnej czy bardzo rzadkiego w Polsce pływacza zachodniego.	Mała Panew Valley Mała Panew, which flows through a picturesque valley, is acknowledged by canoeists as the most beautiful river of the Silesia of Opole. It meanders through local woods and is cut by small bridges and sandbanks. The river's assets are numerous meanders where beavers and otters took a special liking to their habitat. Meadows blossom with protected plants, for example, Great sundew (drosera anglica) or bladderwort (utricularia australis), very rare in Poland.	Krasiejów Der JuraPark auf dem Gelände der ehemaligen Tongrube nimmt die Fläche von 40 ha ein. Es ist der einzige Standort in Polen, in dem ein prähistorischer Tierfriedhof entdeckt wurde, der auf 225 Mio. Jahre geschätzt wird. Die Entdeckung wird im paläontologischen Pavillon präsentiert. Eine Attraktion des Komplexes sind: das Emotionskino 5D, über 200 Modelle prähistorischer Monsten, ein Erholungspark, ein Freibad mit Strand, das multimediale Ozeanarium, das Museum und ein Zug, mit dem man eine Zeitreise machen kann.	Krasiejów Der JuraPark auf dem Gelände der ehemaligen Tongrube nimmt die Fläche von 40 ha ein. Es ist der einzige Standort in Polen, in dem ein prähistorischer Tierfriedhof entdeckt wurde, der auf 225 Mio. Jahre geschätzt wird. Die Entdeckung wird im paläontologischen Pavillon präsentiert. Eine Attraktion des Komplexes sind: das Emotionskino 5D, über 200 Modelle prähistorischer Monsten, ein Erholungspark, ein Freibad mit Strand, das multimediale Ozeanarium, das Museum und ein Zug, mit dem man eine Zeitreise machen kann.	Jaskinie Die schönsten Felsenhöhlen gibt es in dem Landschaftspark St. Annaberg (Góra Św. Anny) und in dem Oppagebirge. In dem Kalksteinintell der Erhebung des Chelm befindet sich die Chelmer Höhle, die in geologischer Hinsicht den interessantesten angerechnet wird. In dem nahe gelegenen Steinbruch von Kalkstein und Dolomiten ist die Höhle Otmicka, 5 m lang, versteckt. In Szczepanek sind Höhlen in einem still gelegten Steinbruch zu finden.	Felsenhöhlen Die schönsten Felsenhöhlen gibt es in dem Landschaftspark St. Annaberg (Góra Św. Anny) und in dem Oppagebirge. In dem Kalksteinintell der Erhebung des Chelm befindet sich die Chelmer Höhle, die in geologischer Hinsicht den interessantesten angerechnet wird. In dem nahe gelegenen Steinbruch von Kalkstein und Dolomiten ist die Höhle Otmicka, 5 m lang, versteckt. In Szczepanek sind Höhlen in einem still gelegten Steinbruch zu finden.	Stawy Jedne z piękniejszych kompleksów stawów na Opolszczyźnie znajdują się w okolicach Pokoju i Niemodlina. Akweny w Falmirowicach, znajdujące się koło leśniczówki, upodobał sobie żymoredek. Rajem dla miłośników przyrody, którzy chcą posłuchać odgłosów płasków, są stawy hodowlane Osowiec. Miłośnicy wodnego ptactwa chętnie podglądają gniazdownice labędzie i kaczki. Przez region przebiega „Ślask karpia” (np. gm. Murów).	Teiche Das schönste Teichensemble im Oppelner Land ist unweit von Carlsruhe (Pokój) und Niemodlin zu bewundern. Die Gewässer in Falmirowice beim Forsthaus machte sich der Eisvogel zum Habitat. Ein echtes Paradies für Vogelliebhaber, besonders in Bezug auf ihren Gesang, sind die Zuchtteiche Königshuld (Osowiec). Hier kann man nistende Schwäne und Enten beobachten. Die Region durchzieht „die Karpenroute“ (z.B. Gemeinde Murów).